

INZICHT MAGAZINE

Jaargang 2
Juni 2023 — Noordoost-Brabant

AIZ

06/23

INHOUD

Voorwoord	5
De recente ontwikkeling van de economie	7
Economische en werkgelegenheidsprognoses	8
Werkgelegenheid, beroepsbevolking en werkloosheid	11
Sectoren en beroepen	17
Wat de arbeidsmarkt beïnvloedt: PESTLE	18
Kerncijfers en belangrijkste trends en ontwikkelingen juni 2023	20
Arbeidsmarktprognose Noordost-Brabant 2023-2030	24
ArbeidsmarktInZicht kennisbank	30
ArbeidsmarktInZicht: visie en doelstelling	32

COLOFON

Dit magazine maakt onderdeel uit van het arbeidsmarktplatform ArbeidsmarktInZicht (AIZ). AIZ is een initiatief van Etil Research Group (Etil).

Met medewerking van Panteia.
Etil is datapartner van het CBS.

VOORWOORD

Als werkgevers de plek van een medewerker die met pensioen gaat niet meer kunnen invullen. Als leerlingen steeds vaker lesuitval hebben op de middelbare school. In het Engels een drankje bestellen op het terras. Of als bedrijven later dan gepland de noodzakelijke ICT aanpassingen kunnen inkopen We merken het steeds vaker: de arbeidsmarkt is ongekend krap.

AANHOUDENDE KRAPTE, EXTRA KRAP IN ONZE REGIO

Dat geldt voor heel Nederland, maar in onze regio Noordoost Brabant is de arbeidsmarkt nóg krappere. Alle sectoren in onze regio hebben hiermee te maken. Dat merken bedrijven en sectoren ook onderling. En de prognoses laten zien dat de krapte – met name door vergrijzing en economische groei – de komende jaren aanhoudt. Met richting 2030 een werkloosheid in onze arbeidsmarktregio van 3,3% ten opzichte van 3,8% landelijk. Dit betekent naar schatting 25.000 tot 30.000 bedrijven in onze regio die grote moeite hebben met het vinden van personeel. Krap, krappere, krapst

TE WEINIG MENSEN, ANDERE COMPETENTIES GEVRAAGD

Cruciale sectoren zoals zorg, onderwijs en ICT staan onder grote druk. Er zijn gewoonweg te weinig mensen om het werk bij de vele mooie en krachtige organisaties in onze regio te doen. Bovendien zitten we nog maar aan het begin van een aantal belangrijke transitie die een grote invloed hebben op onze economie en arbeidsmarkt. De digitale en energietransitie zorgen nu al voor meer en ander werk, dat ook andere competenties van mensen vraagt.

MEDE DOOR ONZE INSPANNINGEN VEEL MENSEN AAN HET WERK

De afgelopen jaren werkten we er hard aan, dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag gingen, dat jongeren een goede start op de arbeidsmarkt kregen en dat meer bedrijven aan de slag gingen met duurzame inzetbaarheid van hun medewerkers. Veel mensen die kunnen en willen werken zijn inmiddels aan het werk.

NOG ZUINIGER ZIJN OP ONZE MENSEN

Er is meer nodig. We zullen nóg zuiniger moeten zijn op de mensen die al werken. Goed werkgeverschap: hoe blijven we binden en boeien? En van belang is om het nog on(der)benutte talent in onze regio te verleiden om aan de slag te gaan en te blijven, al is het maar voor een paar uur per week. En daarvoor is vaak wat anders nodig dan hoe werkgevers of dienstverleners nu werken en wat zij kunnen bieden, anders was het al wel gelukt.

WERK AAN DE WINKEL VOOR ONS ALS NETWERKPARTNERS

Aan ons als netwerkpartners op de regionale arbeidsmarkt de uitdaging om onze werkgevers en inwoners te helpen bij de grote uitdaging die voor ons ligt. Dat doen we al op grote schaal met bijvoorbeeld loopbaanadvies, scholingsmodules en maatwerktrajecten voor inwoners en met jobcarving, trajecten duurzame inzetbaarheid en jobcoaching voor kwetsbare groepen in bedrijven. Maar we kunnen een tandje bijzetten door anders en slimmer te werken, meer van elkaar te leren en elkaar te inspireren.

OOK KEUZES MAKEN

Maar daar komen we er niet mee. De arbeidsmarkt gaat de komende jaren de economie bepalen! Nu komt het er op aan om als netwerkpartners ook breder het gesprek met elkaar aan te gaan, waar we onze mensen wél voor inzetten. Het vraagt om keuzes maken. Kunnen en willen we in ieder geval onze maatschappelijke sectoren als zorg, onderwijs, veiligheid op peil houden? Of koesteren we onze belangrijke economische sectoren? Of zetten we vol in op grote opgaven, zoals klimaat en woningbouw?

EN VERDER KIJKEN DAN DE ARBEIDSMARKT

Naast het maken van keuzes moeten wij ook onze horizon verbreden. Zodat we niet alleen gesprekken voeren met de vertrouwde arbeidsmarktpartners in Noordoost-Brabant, maar ook met andere domeinen afstemmen zoals met economie of woningbouw. De opgave is gewoonweg te groot om binnen het arbeidsmarktdomein op te lossen.

SCHAT AAN INFORMATIE VOOR ONZE ARBEIDSMARKTREGIO

Alleen samen kunnen we de uitdaging aan om in een aanhoudend zeer krappe arbeidsmarkt onze ambities waar te blijven maken. Dit magazine biedt een schat aan informatie met trends, voorbeelden en verwijzingen naar cijfers in Arbeidsmarktinzicht.nl. En inspireert ons om de komende tijd met nog meer elan en resultaat samen te werken voor bedrijven en inwoners in Noordoost-Brabant.

Marianne van der Sloot

Voorzitter Noordoost Brabant Werkt

Juni 2023

DE RECENTE ONTWIKKELING VAN DE ECONOMIE

In 2022 groeide de Nederlandse economie met 4,5%, tegenover 4,9% groei in 2021. Nog niet eerder deze eeuw groeide de economie twee jaar achter elkaar zo hard. De consumptie door huishoudens bereikte in 2022 een recordhoogte. Zo was in december 2022 de consumptie maar liefst 9,9% hoger dan een jaar eerder.

Dit ondanks de snel oplopende, inmiddels weer wat getemperde inflatie, die vooral veroorzaakt werd door de hoge energieprijzen als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Ook de export groeit. Tegelijkertijd nemen de investeringen af; de overheid investeert minder in infrastructuur, particulieren kopen minder auto's. Het aantal faillissementen blijft laag. Over de hele linie blijven producenten vertrouwen houden in de toekomst. Ook het consumentenvertrouwen neemt weer toe nu enerzijds de inflatie daalt - in maart 2023 4,5% tegenover 8% een maand eerder - en anderzijds de cao-lonen sterk stijgen. In het eerste kwartaal van 2023 zagen we de grootste loonstijging in veertig jaar. Het consumentenvertrouwen blijft wel nog steeds ver onder het langjarig gemiddelde.

Wat de regionale concurrentiepositie betreft, scoort (Noordoost-) Brabant goed. In de Regional Competitiveness Index 2022 van de Europese Commissie neemt de provincie Noord-Brabant een vierde plaats in, wat niet alleen te danken is aan de regio Eindhoven. Utrecht en Zuid-Holland zijn de meest concurrerende regio's van de EU en in de top tien staan ook Noord-Holland en Gelderland. Noordoost-Brabant draagt zijn steentje bij aan de concurrerende positie van Brabant. In de jaarlijks door Bureau Louter samengestelde ranglijst van economische toplocaties (peiljaar 2021) staat Den Bosch op een derde plaats. Als we de vierde kwartalen van 2021 en 2022 met elkaar vergelijken, zien we in de meeste regio's, waaronder Stadsgewest 's-Hertogenbosch en Overig Noordoost-Brabant, een groei van de regionale economie van 3%.

- Nog niet eerder deze eeuw groeide de economie twee jaar achter elkaar zo hard.
- Het consumentenvertrouwen blijft wel nog steeds ver onder het langjarig gemiddelde.
- Wat de regionale concurrentiepositie betreft, scoort (Noordoost-)Brabant goed. Op de ranglijst van economische toplocaties staat Den Bosch (in 2021) op een derde plaats.

ECONOMISCHE EN WERKGELEGENHEIDSPROGNOSES

Ondanks de inflatie, de zwakkere wereldhandel en dalende huizenprijzen verwacht het CPB in het Centraal Economisch Plan (CEP) 2023 een groei van de Nederlandse economie met respectievelijk 1,6% in 2023 en 1,4% in 2024. Op middellange termijn wordt in de periode 2022-2026 een gemiddelde jaarlijkse groei van de economie verwacht met 1,9% en in de periode 2027-2031 een gemiddelde jaarlijkse groei van 1,0%. Panteia en Etil (mei 2023; uitgangspunt CEP 2023): Noordoost-Brabant kent de komende jaren een sterkere economische groei dan landelijk. Deze regionale groei bedraagt 2,2% voor 2023, 1,7% voor 2024, 1,6% voor 2025 en 2026 en vervolgens tot en met 2030 gemiddeld 1,4%. De groei wordt vooral verwacht in de sectoren informatie & communicatie, zakelijke dienstverlening, detail- en groothandel en transport & opslag. Ook zorg, welzijn en onderwijs groeien. In de voedings- en chemische industrie en de bouwnijverheid is sprake van krimp, net als in de sector cultuur, sport en recreatie. Zie hiervoor ook de grafieken “Ontwikkeling toegevoegde waarde, volumemutaties (%)” op het ArbeidsmarktInZicht-dashboard.

WERKGELEGENHEID, BEROEPSBEVOLKING EN WERKLOOSHEID

WERKGELEGENHEID

De ontwikkeling van de werkgelegenheid loopt altijd wat achter op die van de economie. De werkgelegenheid in ons land groeide volgens het CBS in het vierde kwartaal van 2022 met 0,8% ten opzichte van het kwartaal daarvoor. Ten opzichte van het vierde kwartaal van 2021 bedroeg de groei 3,4%. Er was vooral meer werkgelegenheid in de sectoren zakelijke dienstverlening, handel, vervoer en horeca, op enige afstand gevolgd door zorg & welzijn, ICT, onderwijs en bouw. De landbouw was de enige sector waar werkgelegenheid verloren ging.

Het aantal banen in Noordoost-Brabant is tussen 2014 en 2021 gestegen.

De regionale werkgelegenheidsontwikkeling wordt in belangrijke mate bepaald door de sectorstructuur.

In 2021 waren er in Noordoost-Brabant volgens LISA 353.360 banen (4% van het totaal aantal banen in Nederland). Er zijn in de regio vergeleken met heel Nederland veel banen in de sectoren industrie, waaronder toeleverende industrie voor Brainport Eindhoven en de voedings- en genotmiddelenindustrie, handel en bouw. Ook de landbouw is relatief sterk vertegenwoordigd. Relatief weinig banen zijn er in de zakelijke dienstverlening en de zorg.

Het aantal banen in Noordoost-Brabant is tussen 2014 en 2021 gestegen. De sterkste absolute toename was te zien in de sectoren handel (+10.240 banen) en zakelijke dienstverlening (+9.660). De landbouw was de enige sector met banenkrimp (-250).

De laatste tijd zijn er steeds meer berichten over ontslagen. Daarbij gaat het deels om bedrijven die de hoge kosten voor energie en grondstoffen niet meer kunnen dragen en daardoor moeten sluiten. Daarnaast gaat het om sociale-media/techbedrijven en bedrijven in de pakket- en maaltijdbezorging die tijdens corona een sterke groei hebben doorgemaakt. Daarna zijn ze in een te ruim jasje komen te zitten. In de (toch al krimpende) land- en tuinbouwsector zal de aanpak van de stikstofproblematiek leiden tot meer bedrijfsbeëindigingen.

WERKGELEGENHEIDSPROGNOSSES

Het CPB voorspelt in het CEP 2023 voor 2023 en 2024 landelijk afvlakkende banengroei (1,2% en 0,4% tegenover 4,3% in 2022), een afvlakkende groei van de beroepsbevolking (2,2% en 0,8% tegenover 2,4% in 2022) en een stijgend werkloosheidspercentage (3,9% en 4,1% tegenover 3,5% in 2022). Op middellange termijn (2025-2031) zetten deze trends naar verwachting door. Zowel de banengroei als de groei van de beroepsbevolking zal op middellange termijn omslaan in krimp.

Door de verwachte economische groei in de prognoses van Panteia en Etil neemt de werkgelegenheid in Noordoost-Brabant toe: dit jaar (2023) met 2,1% en volgend jaar met 1,2%. Op de middellange

termijn neemt de groei van de werkgelegenheid verder af. In de jaren 2025-2027 is de verwachting dat de groei van het volume aan werkgelegenheid jaarlijks gemiddeld 0,7% bedraagt. In de jaren daarna jaarlijks gemiddeld 0,3%. Dit komt vooral doordat de omvang van de beroepsbevolking afneemt.

Marktsectoren met een relatief positieve werkgelegenheids groei zijn financiële en overige dienstverlening, ICT en detailhandel. Sectoren waarvoor een minder gunstige werkgelegenheidsontwikkeling wordt verwacht zijn bouwnijverheid, industrie (metaal, chemische, voedings- én overige industrie), energie en landbouw & visserij. Voor laatstgenoemde sector zorgt de combinatie van de stikstofproblematiek en de stijgende energieprijzen voor minder gunstige vooruitzichten. Na 2027 ontstaat er vooral meer werkgelegenheid in de (semi-)publieke sector (openbaar bestuur, zorg, onderwijs, etc.). Dit heeft te maken met de ontwikkelingen in de rijksbegroting. Zie ook de grafieken op het dashboard ArbeidsmarktInZicht “Ontwikkeling werkzame personen (arbeidsjaren), in %”.

Uitgaande van de verwachte ontwikkeling van de werkgelegenheid ligt het totaal aantal vacatures in de regio de komende jaren op ongeveer 50.000. De sectoren met de meeste vacatures zijn de handel (circa 15.000 per jaar) en zorg & welzijn (circa 8.000 per jaar). Zie ook hiervoor de grafieken “Ontwikkeling ontstane vacatures” op het ArbeidsmarktInZicht-dashboard.

In 2021 waren er in Noordoost-Brabant volgens LISA 353.360 banen - 4% van het totaal aantal banen in Nederland. In de zakelijke dienstverlening en de zorg zijn er relatief weinig banen. De landbouw was de enige sector waar werkgelegenheid verloren ging. Positieve werkgelegenheids groei is er in de financiële en overige dienstverlening, ICT en detailhandel.

Het CPB voorspelt in het CEP 2023 voor 2023 en 2024 landelijk:

- Afvlakkende banengroei;
- Afvlakkende groei van de beroepsbevolking;
- Een stijgend werkloosheidspercentage.

In de jaren 2025-2027 bedraagt de groei van het volume aan werkgelegenheid jaarlijks gemiddeld 0,7%. In de jaren daarna jaarlijks gemiddeld 0,3%. Oorzaak: de omvang van de beroepsbevolking neemt af.

Op middellange termijn (2025-2031) zetten deze trends naar verwachting door. Zowel de banengroei als de groei van de beroepsbevolking zal op middellange termijn omslaan in krimp. Het totaal aantal vacatures in de regio ligt de komende jaren op ongeveer 50.000.

BEROEPSBEVOLKING

De (werkzame én werkloze) beroepsbevolking in ons land bedroeg in het vierde kwartaal van 2022 volgens het CBS in totaal 10,0 miljoen personen. De bruto-arbeidsparticipatie lag daarmee op 75,3% (dit is de beroepsbevolking als percentage van de bevolking van 15 tot 75 jaar).

De beroepsbevolking in Noordoost-Brabant bestond in 2021 uit 373.000 personen. De groei ten opzichte van 2014 wijkt in de regio (8,7%) weinig af van die in het land als geheel (8,9%). Ook (de ontwikkeling van) de opbouw naar leeftijd en opleidingsniveau is vergelijkbaar: naast vergrijzing is er een proces van upgrading (stijgend opleidingsniveau) waarneembaar.

Alternatief arbeidsaanbod vormen werknemers uit het buitenland. Naast arbeidsmigranten uit de EU, met name uit de Midden- en Oost-Europese landen, wordt op dit moment dankbaar gebruik gemaakt van de inzet van Oekraïense vluchtelingen, die geen werkvergunning nodig hebben om te werken. Volgens het CBS had van de circa 65 duizend Oekraïense vluchtelingen tussen de 15 en 65 jaar die op 1 november 2022 in Nederland verbleven, 46% betaald werk als werknemer tegenover 35% op 1 juli 2022. In de regio's Oss, Uden en Veghel worden Oekraïners bij het vinden van werk ondersteund door een samenwerkingsverband tussen IBN en PIM Werkt. Daarbij werken gemeenten, sociale werkbedrijven en de uitzendorganisaties Hobij en Unique samen. Verder zijn er Oekraïners die op eigen initiatief werk vinden of daarvoor actief benaderd worden door werkgevers. Dat brengt wel het risico op onderbetaling en uitbuiting door malafide werkgevers met zich mee. Tot medio maart kwamen hierover landelijk ruim 200 meldingen van Oekraïners binnen bij FairWork, een Nederlandse organisatie gericht op de bestrijding van moderne slavernij.

De verwachting is dat de meeste Oekraïense vluchtelingen na de oorlog terugkeren naar hun eigen land. Voor vluchtelingen met verblijfsstatus geldt dat niet. Hoewel zij sneller dan voorheen een baan vinden, blijft hun arbeidsdeelname nog steeds ver achter. Het kabinet wil dat statushouders sneller aan het werk gaan dan nu het geval is. In dat kader gaan o.a. de gemeenten Boxtel en Meijerijstad dit jaar aan de slag met zogenoemde startbanen voor statushouders: een baan gecombineerd met inburgering. Vanaf het moment dat statushouders in een gemeente komen wonen, kunnen zij aan het werk gaan. Door een startbaan vinden statushouders eerder hun draai in de maatschappij en leren ze sneller de taal en de mores op de werkvloer in Nederland. Dat maakt dat ze makkelijker en sneller doorgroeien naar duurzaam werk. Als deze aanpak goed blijkt te werken, wordt die uitgerold naar andere gemeenten.

De arbeidsmarktcrachte leidt er ook toe dat werknemers van sociale werkbedrijven met de juiste begeleiding vaker aan een reguliere baan zijn te helpen. Zo stroomden in 2021 bij de sociale

werkbedrijven WSD (o.m. Boxtel) en IBN (o.m. Uden, Oss en Veghel) respectievelijk 145 en 105 werknemers uit naar een reguliere baan, aanzienlijk meer dan in voorgaande jaren.

Een andere manier om de arbeidsmarktcrachte aan te pakken, is meer uren werken. Met name vrouwen werken relatief vaak in deeltijd. Voordeel van deeltijdwerk is een betere werk-privé balans. Nadelen zijn: minder salaris, minder carrièrekansen, een pensioenkloof en financiële afhankelijkheid van de partner. Met een eind maart 2023 gestarte campagne probeert de overheid vrouwen te verleiden meer te gaan werken. Verder onderzoekt SZW momenteel de mogelijkheden van een voltijdsbonus. Op dit gebied lopen al diverse initiatieven. Zo vroeg het Rijnstate ziekenhuis in november 2022 of personeel in ruil voor een meerwerkbonus tijdelijk extra wilde werken. Tientallen verpleegkundigen werkten samen vierhonderd extra uren per week (ruim 11 fte). Het ziekenhuis overweegt een vervolg.

Op 1 juli 2023 wordt de termijn van de loondoorbetalingsplicht voor AOW-gerechtigden verder verkort van 13 naar 6 weken.

Daarnaast startte OCW in april 2023 bij 14 scholen in het basisonderwijs een pilot met een meerwerkbonus voor leraren. Van de parttimers blijkt 37% meer uren te willen werken. Uit de eerste resultaten van een onderzoek in de kinderopvang blijkt de helft en bij de buitenschoolse opvang zelfs twee derde van de werknemers onder voorwaarden meer uren te willen werken. Voorwaarden zijn onder meer dat het financieel aantrekkelijk is en dat de mogelijkheid bestaat weer minder uren te gaan werken als het niet bevalt.

Langer doorwerken door AOW-gerechtigden levert eveneens extra arbeidsaanbod op. Uit een analyse van CBS-cijfers door UWV komt naar voren dat het aandeel van de 65- tot 75-jarigen met een betaalde baan tussen 2003 en 2022 bijna verdrievoudigde van 5,5% tot 16,2%. Een deel van deze stijging is te verklaren doordat de AOW-gerechtigde leeftijd vanaf 2013 stapsgewijs omhoogging. Maar ook vóór dat jaar nam het aandeel 65-plussers al duidelijk toe en verder is de toename na 2013 ook te zien bij de 70- tot 75-jarigen die sowieso al AOW ontvingen. Om werkgevers te stimuleren oudere werknemers in dienst te nemen heeft SZW een aantal maatregelen getroffen, zoals een gratis competentietest, extra begeleiding door UWV, publiekscommunicatie 'Doorwerken na de AOW-leeftijd', kortere opzegtermijn en geen transitievergoeding bij ontslag. Verder wordt op 1 juli 2023 de termijn van de loondoorbetalingsplicht voor AOW-gerechtigden verder verkort van 13 naar 6 weken.

Overigens wijst het SCP er in het rapport 'Sociale en Culturele Ontwikkelingen 2023' op dat er ook veel meer mantelzorg en

vrijwilligerswerk (in de zorg) nodig is. Meer uren werken en langer doorwerken betekent dat het aanbod voor deze activiteiten kleiner wordt.

Tijdelijk minder arbeidsaanbod wordt veroorzaakt door ziekteverzuim. Met 5,6% in het vierde kwartaal van 2022 en met 5% in de maanden erna (CBS) blijft het ziekteverzuim in Nederland onverminderd hoog. Het verzuim is het hoogst in de sector zorg & welzijn (8%) en het laagst in de landbouw (3,6%). Belangrijkste oorzaak van kortdurend verzuim was de griepgolf, al speelden ook corona en stress een rol. Het langdurend verzuim als gevolg van stress-gerelateerde klachten lag in 2022 13% hoger dan in 2019.

Door de vergrijzing is te verwachten dat de potentiële beroepsbevolking op de middellange termijn zowel op landelijk niveau als in Noordoost-Brabant gaat afnemen. De ontwikkeling van de beroepsbevolking is nog positief door de stijging van de arbeidsparticipatie, vooral bij vrouwen en ouderen. Gedurende de periode tot 2027 zal de ontwikkeling van de beroepsbevolking afvlakken naar 0,0%, waarna de omvang van de beroepsbevolking tot en met 2030 stabiel zal blijven. Zie hiervoor ook de grafieken "Ontwikkeling beroepsbevolking" op het ArbeidsmarktInZicht-dashboard.

De beroepsbevolking in Noordoost-Brabant bestond in 2021 uit 373.000 personen. Naast vergrijzing is er een proces van upgrading (stijgend opleidingsniveau) waarneembaar. De arbeidsparticipatie bedraagt in Noordoost-Brabant 75,8%.

Door de vergrijzing is te verwachten dat de potentiële beroepsbevolking op de middellange termijn zowel op landelijk niveau als in Noordoost-Brabant gaat afnemen. Tot 2027 zal de ontwikkeling van de beroepsbevolking afvlakken naar 0,0%, waarna de omvang van de beroepsbevolking tot en met 2030 stabiel zal blijven.

Tijdelijk minder arbeidsaanbod wordt veroorzaakt door ziekteverzuim, dat in Nederland onverminderd hoog blijft: 5,6% in het vierde kwartaal van 2022 en 5% in de maanden erna (CBS). Het verzuim is het hoogst in de sector zorg & welzijn (8%).

Alternatief arbeidsaanbod wordt gevormd door werknemers uit het buitenland (Midden- en Oost-Europa, Oekraïense vluchtelingen en statushouders). Verder: werknemers van sociale werkbedrijven, meer uren werken (onder voorwaarden) en langer doorwerken door AOW-gerechtigden. Het aandeel van de 65- tot 75-jarigen met een betaalde baan is tussen 2003 en 2022 bijna verdrievoudigd: van 5,5% tot 16,2%.

WERKLOOSHEID

Na zeven kwartalen van daling, steeg de werkloosheid in ons land volgens het CBS weer fors van 3,2% in het tweede kwartaal naar 3,7% in het derde kwartaal van 2022. Vervolgens daalde de werkloosheid opnieuw licht (naar 3,5% in februari 2023). In de periode 2013-2022 was het werkloosheidspercentage in Noordoost-Brabant steeds substantieel lager dan het landelijk gemiddelde. In 2022 ging het om 3,0% tegenover landelijk 3,5%. De arbeidsmarkt blijft krap, de werkloosheid loopt slechts licht op tot 4,1% in 2024. Na 2024 loopt de werkloosheid volgens het CEP 2023 langzaam op naar 5,2% in 2031.

In Noordoost-Brabant is tijdens corona in een pilot ervaring opgedaan met ‘van werk naar werk’ trajecten.

Vrouwen zijn vaker werkloos dan mannen. Personen met een migratieachtergrond zijn vaker werkloos dan in Nederland geboren. In de leeftijdscategorieën 15-25 jaar en 65-75 jaar is de werkloosheid hoger. Praktisch opgeleiden zijn vaker werkloos dan theoretisch opgeleiden.

Dat er ondanks de arbeidsmarktkrapte toch nog een relatief gezien beperkte, maar in absolute aantallen substantiële groep werklozen is, heeft verschillende oorzaken:

- Er is altijd sprake van frictiewerkloosheid. Dit is – kortdurende – werkloosheid doordat werkzoekenden en werkgevers elkaar doorgaans niet van de ene op de andere dag vinden.
- Er bestaat een kwalitatieve mismatch tussen vraag en aanbod. Werkgevers klagen over te weinig mensen met de juiste vaardigheden op de korte termijn, maar ook op de lange termijn in verband met veranderende functie-eisen. Oorzaken zijn onder andere gelegen in de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie en de verdergaande digitalisering, automatisering en robotisering. Zo blijkt uit een analyse in het kader van AIZ dat 17% van de 12- tot 75-jarigen in Noordoost-Brabant beschikt over lage digitale skills (internet-, computer- en softwaregebruik). Dat is 1 procentpunt meer dan landelijk. Onderzoek van Opinium Research in opdracht van AND Digital laat zien dat Nederland op dit moment een tekort van 124.000 digitaal vaardige professionals heeft.
- Een deel van de werklozen betreft personen die kort voor hun pensioen zitten. Soms hebben ze een regeling getroffen met hun werkgever. Soms hoeven werklozen met een WW-uitkering vanaf een jaar voor de AOW-leeftijd niet meer te solliciteren.
- Er is een harde kern van langdurig werklozen (met name bijstandsgerechtigden en personen met een arbeidsbeperking) die om uiteenlopende redenen niet kunnen of willen werken. Het aantal bijstandsgerechtigden nam in 2021 en 2022 af na een stijging in het eerste coronajaar 2020.

In Noordoost-Brabant is tijdens corona in een pilot ervaring opgedaan met ‘van werk naar werk’ trajecten. Met deze aanpak wordt voorkomen dat werknemers in de WW en bijstand belanden en worden personeelstekorten in krapteberoepen bestreden. In de pilot kregen 30 met ontslag bedreigde werknemers in de contractcatering maatwerkdienstverlening. Van hen vond 70% binnen een half jaar ander werk, vaak zonder werkloos te zijn geweest. De opgedane ervaring is meegenomen in het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) Noordoost-Brabant dat later is overgegaan in 1Werkcentrum, het huidige portaal voor werk, opleiding en personeel in de regio.

In de periode 2013-2022 was het werkloosheidspercentage in Noordoost-Brabant steeds substantieel lager dan het landelijk gemiddelde. In 2022 ging het om 3,0% tegenover landelijk 3,5%.

De arbeidsmarkt blijft krap, de werkloosheid loopt slechts licht op tot 4,1% in 2024. Na 2024 loopt de werkloosheid volgens het CEP 2023 langzaam op naar 5,2% in 2031. Deze werkloosheid is te verklaren uit: frictiewerkloosheid, een kwalitatieve mismatch, de groep bijna-gepensioneerden die niet meer hoeft te solliciteren, een harde kern van langdurig werklozen.

In Noordoost-Brabant beschikt 17% van de 12- tot 75-jarigen over lage digitale skills (internet-, computer- en softwaregebruik). Dat is 1 procentpunt meer dan landelijk.

¹ Volgens recent onderzoek van CBS had bijna 20% van de asielzoekers die in 2019 een verblijfsvergunning kregen, na tweeënhalf jaar een baan. Van de groep statushouders uit 2014 was dat 11%.

SECTOREN EN BEROEPEN

Ultimo 2022 is de arbeidsmarkt in ons land in alle regio's nog steeds (zeer) krap. De krapcijfers voor de regio Noordoost-Brabant liggen boven het landelijk gemiddelde. Volgens de meest recente Monitor Arbeidsmarktkrapte Noordoost-Brabant van het UWV kon in het eerste kwartaal van 2023 een derde van de bedrijven in de regio onvoldoende personeel vinden.

Begin maart 2023 publiceerde UWV een lijst met 144 structureel kansrijke beroepen. Dit zijn beroepen die minimaal vier jaar achter elkaar kansen bieden. De 52 structureel kansrijke beroepen in de regio bevinden zich vooral in de beroepsrichting bouw, industrie & techniek op afstand gevolgd door de richtingen ICT, financieel, commercieel, organisatie & strategie en zorg.

Sectoraal gezien zijn er in Nederland vooral personeelstekorten in de bouw, industrie & techniek, ICT, zorg & welzijn en het onderwijs. De Rabobank schetst voor deze sectoren de volgende relevante trends:

- De bouw staat in 2023 en 2024 voor veel uitdagingen: stikstof/bouwvrijstelling, hoog blijvende bouwkosten, stevige cao-eisen en trage procedures. De hoge rentestand beïnvloedt de productie in negatieve zin. Aangekondigde overheidsmaatregelen - onder andere het wijzigen van het woningwaarderingstelsel en zelfbewoningsplicht - belemmeren de nieuwbouw van woningen. Toch blijft de arbeidsmarkt volgens het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB) krap.
- Voor 2023 en 2024 zijn de economische vooruitzichten voor de industrie als geheel 'neutraal' te noemen. Er wordt forse groei noch forse krimp verwacht. Met name de energie-intensieve sectoren krimpen en hebben te maken met stevige internationale concurrentie. Net als in 2022 laten de machinebouw en elektrotechnische bedrijven een mooie groei zien. De transportindustrie veert op na een moeilijk jaar met grote problemen in de toelevering.
- Goed nieuws voor de technische sectoren is dat de techniekopleidingen in de lift zitten. Zo waren er dit schooljaar bij het Koning Willem I College in Oss twee keer zoveel aanmeldingen voor de techniekopleidingen als drie jaar geleden. Voor het hele KW1C is het aantal aanmeldingen voor de sectorkamer techniek van het schooljaar 2021-22 op 2022-23 gestegen van een kleine 3.000 naar een ruime 4.000. Ook kiezen steeds meer vmbo-leerlingen het technische profiel PIE (Producers, Installeren en Energie). Dat geldt overigens ook voor meisjes. Landelijk zijn dit schooljaar ruim 20% meer meisjes een technische vmbo-opleiding gaan volgen dan een jaar eerder.
- Voor de ICT zijn de economische vooruitzichten voor 2023 en 2024 eveneens goed. IT blijft in trek, onder meer door de trend binnen andere sectoren om door te gaan met digitaliseren, automatiseren en robotiseren. Het personeelsgebrek blijft een grote uitdaging en de grootste groeibelemmering.

- In de zorg zijn inmiddels alle betrokken zorgpartijen aangesloten bij het Integraal Zorg Akkoord en worden er sectorplannen ontwikkeld voor invoering van Greendeal 3.0. De uitvoering van beide akkoorden komt bovenop de uitdagingen van het personeelstekort, dat de gehele zorg raakt. De arbeidsmarktkrapte in de zorg is bijvoorbeeld te merken in de personeelstekorten bij Huisartsenposten Oost-Brabant. Door structurele onderbezetting (en te veel mensen die onterrecht bellen) is de huisartsenpost in Oss niet meer altijd open. Een ander voorbeeld is het beroep dat 14 ouderenzorgorganisaties in Noordoost-Brabant en de Bommelerwaard afgelopen zomer op familie moesten doen omdat zij de roosters niet rond kregen.
- In het onderwijs blijven het personeelstekort en de werkdruk in de volle breedte van de sector de grootste bottleneck. Personeelskrapte zet ook de kwaliteit van het onderwijs onder druk, al zijn de uitdagingen per deelsector en per regio verschillend.

Van groot belang voor de regio Noordoost-Brabant is ook het agrifood cluster dat goed is voor een zesde van de regionale werkgelegenheid en een derde van de regionale exportwaarde. In de regio zijn alle segmenten van de keten aanwezig en er zijn toonaangevende agrifood bedrijven gevestigd, zoals Heineken, VION en FrieslandCampina. De kern van het cluster, de intensieve veehouderij, staat onder druk door opgaven op het gebied van stikstof, natuur, klimaat en water.

Begin maart 2023 publiceerde UWV een lijst met 144 structureel kansrijke beroepen. Dit zijn beroepen die minimaal vier jaar achter elkaar kansen bieden.

De logistiek is een kansrijke sector voor Noordoost-Brabant. In het samenwerkingsorgaan Vijfsterren Logistiek werken verschillende regionale logistieke bedrijven en belanghebbenden samen aan de versterking van de logistieke bedrijvigheid in de regio. Dat werpt zijn vruchten af. De regio is in 2022 als tweede geëindigd bij de verkiezing van de Logistieke Hotspot van het Jaar, georganiseerd door mediaplatform Logistiek.nl. Volgens ING heeft de transport- en logistieksector in 2023 wel te maken met meer economische tegenwind dan in 2022. Maar door het chauffeurstekort ervaren veel wegtransporteurs de milde terugval eerder als een verlichting. Het pakketvervoer maakt nu na de e-commerce-hausse tijdens corona als enige een voelbare correctie door. Per saldo blijft de transportsector in 2023 met 2% groeien.

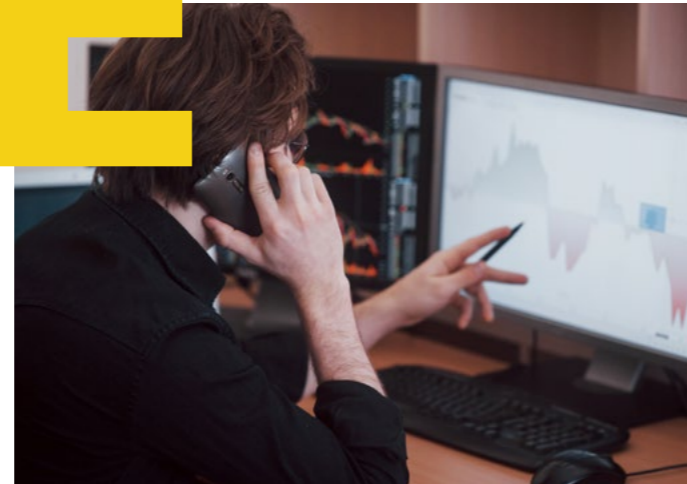
WAT DE ARBEIDSMARKT BEÏNVLOEDT: PESTLE

De PESTLE-analyse biedt een handvat om de factoren in kaart te brengen die van invloed zijn op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt:

PESTLE	Politieke factoren <i>politiek en beleid;</i>
	Economische factoren <i>macro-economie, sectorale economie;</i>
	Sociaal-maatschappelijke factoren <i>inclusief demografie;</i>
	Technologische en sociaal-innovatieve factoren <i>techn.ontwikkelingen en (sociale) innovaties;</i>
	Wettelijke (Legal) factoren <i>wet- en regelgeving;</i>
Ruimtelijke (Environmental) factoren <i>milieu en werk-, woon- en leefomgeving.</i>	

ECONOMISCHE FACTOREN

Deze zijn in voorgaande artikelen beschreven.

SOCIAAL- MAATSCHAPPELIJKE FACTOREN

Volgens de meest recente prognoses van het PBL en CBS zal Nederland in 2035 18,9 miljoen inwoners tellen. Dat is 1,3 miljoen inwoners meer dan begin 2022. De bevolking groeit vooral door migratie en een langere levensduur. Voor alle gemeenten in Noordoost-Brabant wordt tot 2035 groei verwacht, met uitzondering van Sint-Michielsgestel. Bevolkingsgroei betekent meer vraag naar arbeid en eerder minder dan meer aanbod van arbeid. Vooral het aantal ouderen neemt namelijk toe. Zij werken meestal niet meer en hebben vaak wel zorg nodig.

Terwijl het werk momenteel voor het oprapen ligt, lijken jongeren juist te verlangen naar meer vrijheid. Zij hebben een andere houding ten opzichte van werk dan ouderen. Zo zijn ze bijvoorbeeld minder bereid tot overwerk. Hun adagium is 'werken om te leven en niet: leven om te werken'.

Om de bevolking op adequate wijze te kunnen huisvesten, willen Den Bosch en twaalf omliggende gemeenten vóór 2040 samen 47.000 extra woningen bouwen. Deze woningen zullen grotendeels gerealiseerd worden in de spoorzones van Den Bosch en Oss. De extra woningen zijn vooral nodig vanwege vergrijzing, de komst van arbeidsmigranten en meer kleinere huishoudens. Het stikstofdossier betekent echter dat de bouw wordt opgehouden.

In Noordoost-Brabant werken relatief veel, met name Poolse, arbeidsmigranten. In 2018 werkte bijna de helft (45%) van de arbeidsmigranten via een uitzendbureau. Om hun werk- en woonomstandigheden te verbeteren komt er een certificeringsplicht voor uitzendbureaus en moeten uitzendbureaus sinds 1 april 2023 huur- en arbeidscontracten apart aanbieden, waardoor

arbeidsmigranten na ontslag niet direct op straat komen te staan. Verder wordt de strafbaarstelling van mensenhandel en arbeidsuitbuiting uitgebreid en vereenvoudigd. Vraag is wat dit, tezamen met het hogere minimumloon, gaat betekenen voor de vraag naar werk door arbeidsmigranten. Op den duur staat mogelijk ook het aanbod van arbeidsmigranten onder druk. Het gaat goed met de economie van Polen en de landen ten oosten van Nederland zijn nog sterker vergrijsd dan ons land. Die vergrijzing speelt niet alleen in de landen waar de arbeidsmigranten vandaan komen, maar ook in Duitsland, waar de arbeidsmigranten ook kunnen gaan werken.

TECHNOLOGIE EN SOCIALE INNOVATIE

In vrijwel alle sectoren zet de digitalisering, automatisering en robotisering verder door. Dat geldt zeker voor de in Noordoost-Brabant sterk vertegenwoordigde bedrijfstakken als maakindustrie, logistiek en landbouw. Onderzoek van het SCP laat zien dat hierdoor vooral praktisch geschoold werk verloren gaat. De toenemende inzet van kunstmatige intelligentie (AI) leidt echter ook tot minder vraag naar hoger gekwalificeerde arbeid. Momenteel is er overigens de nodige discussie over AI, met name als gevolg van de opkomst van ChatGPT. Dit kan het proces van invoering ervan vertragen maar niet stoppen.

De toenemende inzet van kunstmatige intelligentie (AI) leidt echter ook tot minder vraag naar hoger gekwalificeerde arbeid.

Sociale innovatie moet ervoor zorgen dat medewerkers proactief hun werkzaamheden op andere, vernieuwende manieren inrichten. Eind 2022 startten AgriFood Capital, Noordoost Brabant Werkt en Stichting Ontwikkelingsfonds Levensmiddelenindustrie (SOL) gezamenlijk het FIT2030 programma 'Sociaal innoveren in Noordoost-Brabant'. Dit programma helpt bedrijven bij de verbinding tussen technologische en sociale innovatie door innovatie-experts ter beschikking te stellen, door bijeenkomsten te organiseren en door de subsidieregeling 'Technologische en sociale innovatie'. In het kader van deze regeling kunnen ondernemers een voucher krijgen tot maximaal €20.000,- die zij bijvoorbeeld kunnen inzetten voor ondersteuning door een sociale-innovatie-expert met het oog op bewustwording, beleids- en planvorming en training.

WET- EN REGELGEVING

Het akkoord met de sociale partners over de toekomst van de arbeidsmarkt (zie hierboven) leidt tot de nodige wet- en regelgeving. Deze zal echter pas na verloop van tijd van kracht worden.

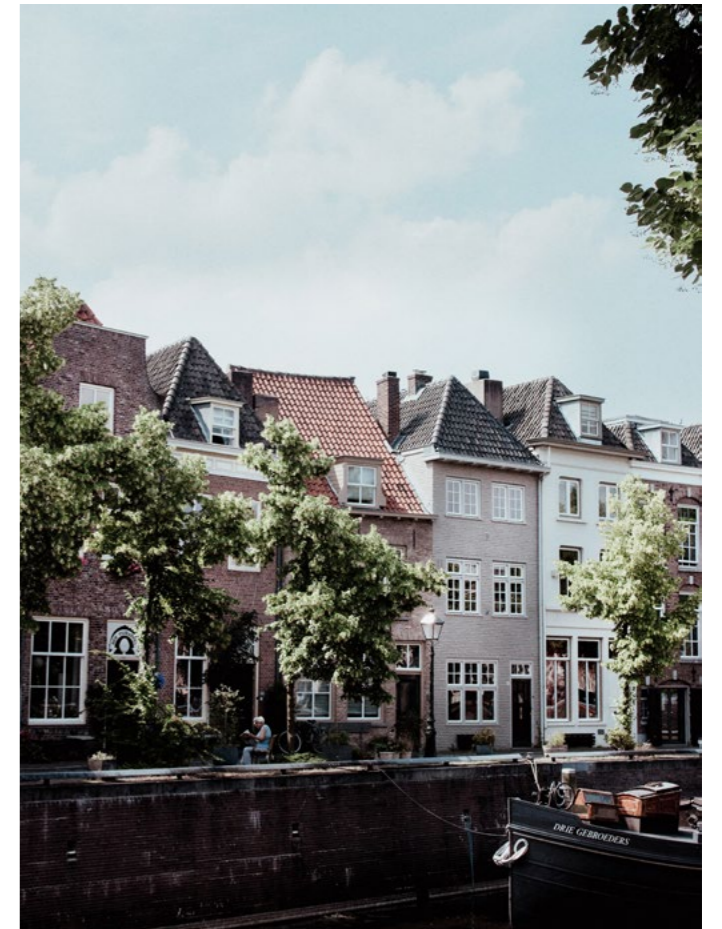
Politiek heet hangijzer is de Stikstofwet: de stikstofuitstoot moet in 2030 zijn gehalveerd en in 2025 en 2028 zijn er 'ijkmomenten' om de voortgang te bepalen. Er is veel discussie over deze wet.

Naar alle waarschijnlijkheid zal het stikstofbeleid, in welke vorm dan ook, leiden tot minder vraag naar arbeid in de voor Noordoost-Brabant relatief belangrijke sectoren landbouw, bouw en industrie.

RUIMTELIJKE FACTOREN

Noordoost-Brabant heeft op dit moment een positief verhuissaldo met de Randstad. Volgens het CBS blijft de trek vanuit de Randstad met name van dertigplussers toenemen. Dat heeft te maken met de kosten voor huisvesting en de mede door corona toegenomen mogelijkheden voor werken op afstand (thuis- en hybride werken). Overigens is het op de snelwegen wel weer ouderwets florerend. Volgens de ANWB stonden er in het eerste kwartaal van dit jaar zelfs meer files dan vóór corona. Filedruk is nadelig voor de economie en leidt daarmee tot minder vraag naar arbeid.

Ruimtelijk relevant is verder de aanscherping van het beleid van de provincie ten aanzien van grootschalige logistieke bedrijvigheid, mede om de 'verdozing' van het landschap tegen te gaan. Eén van de uitzonderingen is echter de regio Oss-Veghel-Den Bosch, waar twaalf bestaande en nieuwe bedrijventerreinen zijn aangewezen waar wel XXL-logistiek is toegestaan.

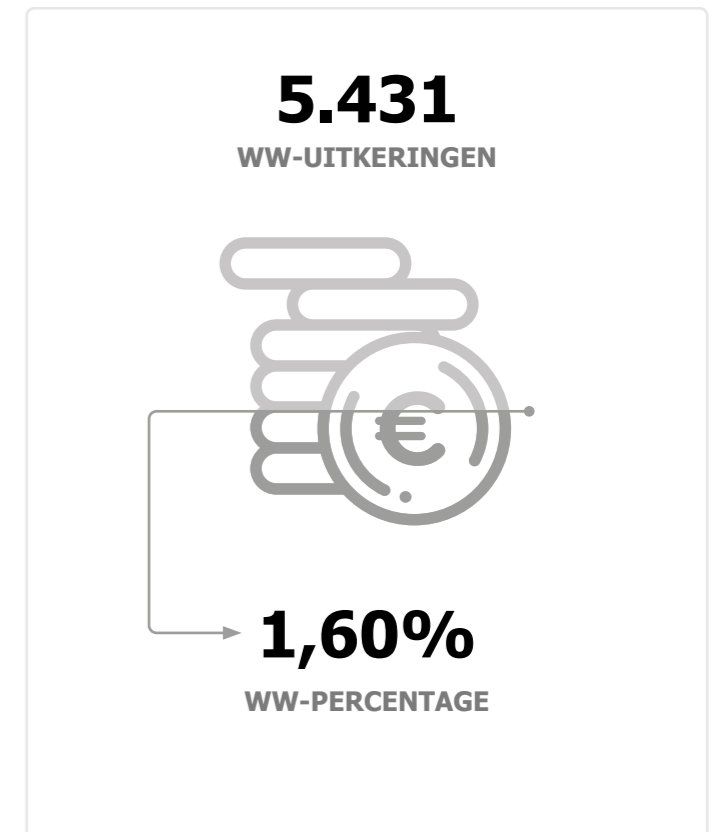
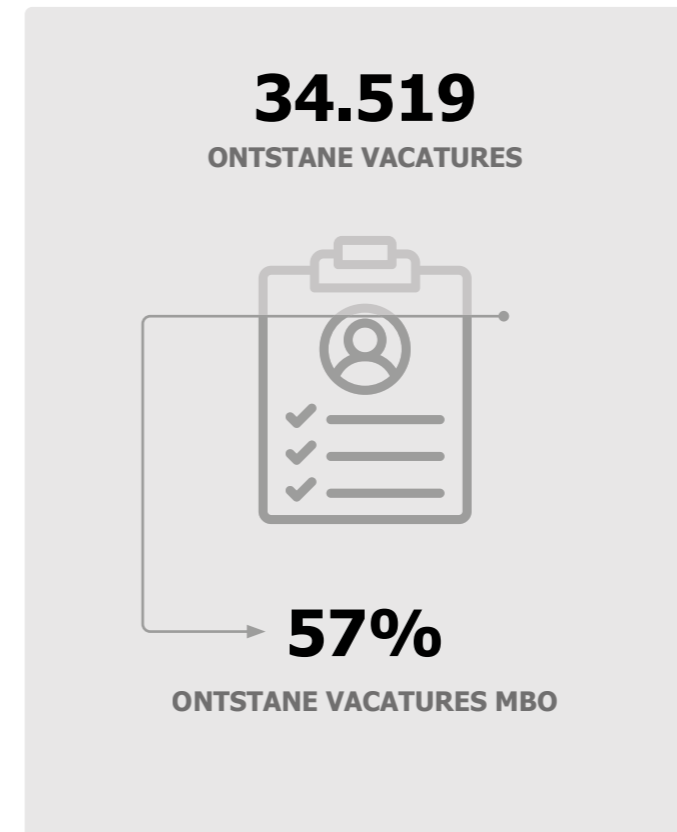
KERNCIJFERS EN BELANGRIJKSTE TRENDS EN ONTWIKKELINGEN JUNI 2023

De beschikbaarheid van goede en actuele informatie is een absolute voorwaarde om effectief te reageren op bewegingen in de arbeidsmarkt. In deze infographic geven we voor de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant een samenvatting van de belangrijkste cijfers en trends in het afgelopen kwartaal. Met behulp van ramingen geeft ArbeidsmarktInZicht inzicht in het huidige en de komende vijf jaren.

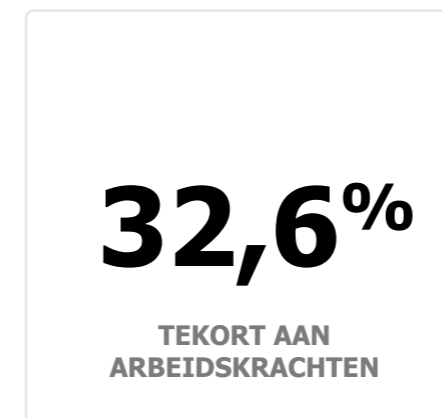
Het pijltje geeft telkens aan of er sprake is van een toe- of afname van de variabele. Voor meer inzicht in trends kunt u op het +-teken klikken. Dan verschijnt een pop-up met een uitgebreidere toelichting.

Prognoses over de arbeidsmarkt zijn altijd onderhevig aan economische ontwikkelingen en onzekerheden.

ARBEIDSMARKTSITUATIE

ARBEIDSMARKTSPANNING

- TOP 3 SECTOREN**
1. Horeca
 2. Verhuur en overige zakelijke diensten
 3. Spec. zakelijke diensten

-
- TOP 5 BEROEPEN**
1. ICT beroepen
 2. Transport en logistieke beroepen
 3. Dienstverlenende beroepen
 4. Commerciële beroepen
 5. Technische beroepen

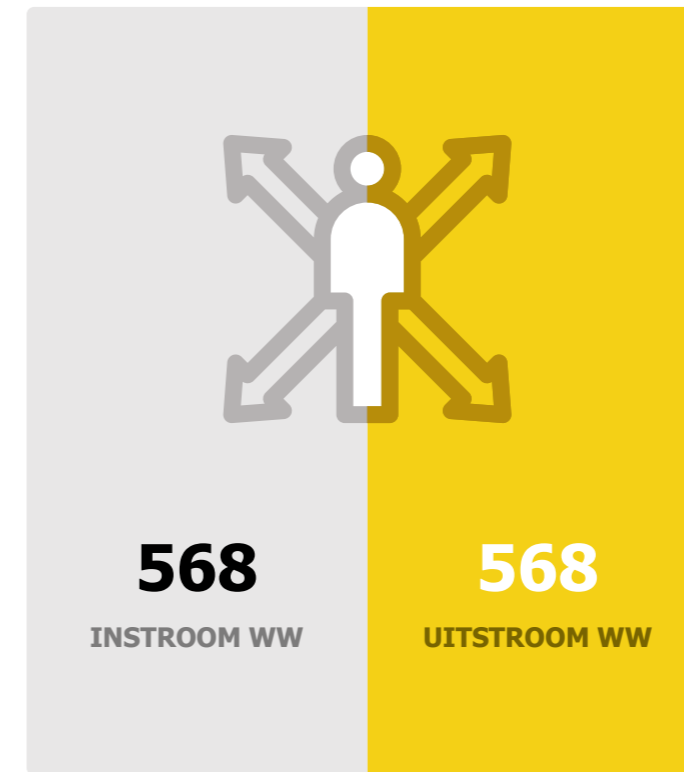
5,94

De arbeidsmarkt in Noordoost-Brabant is 'zeer krap'.

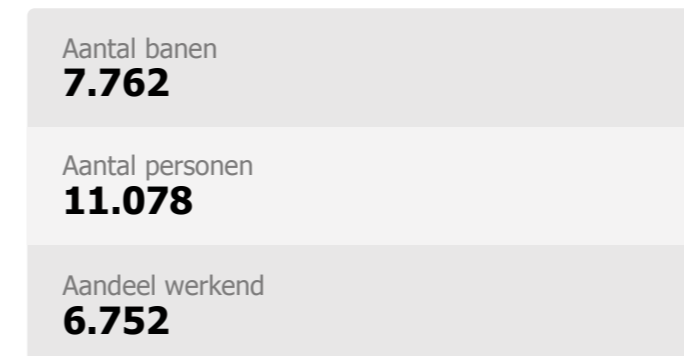
WERKENDEN

WW-UITKERINGEN

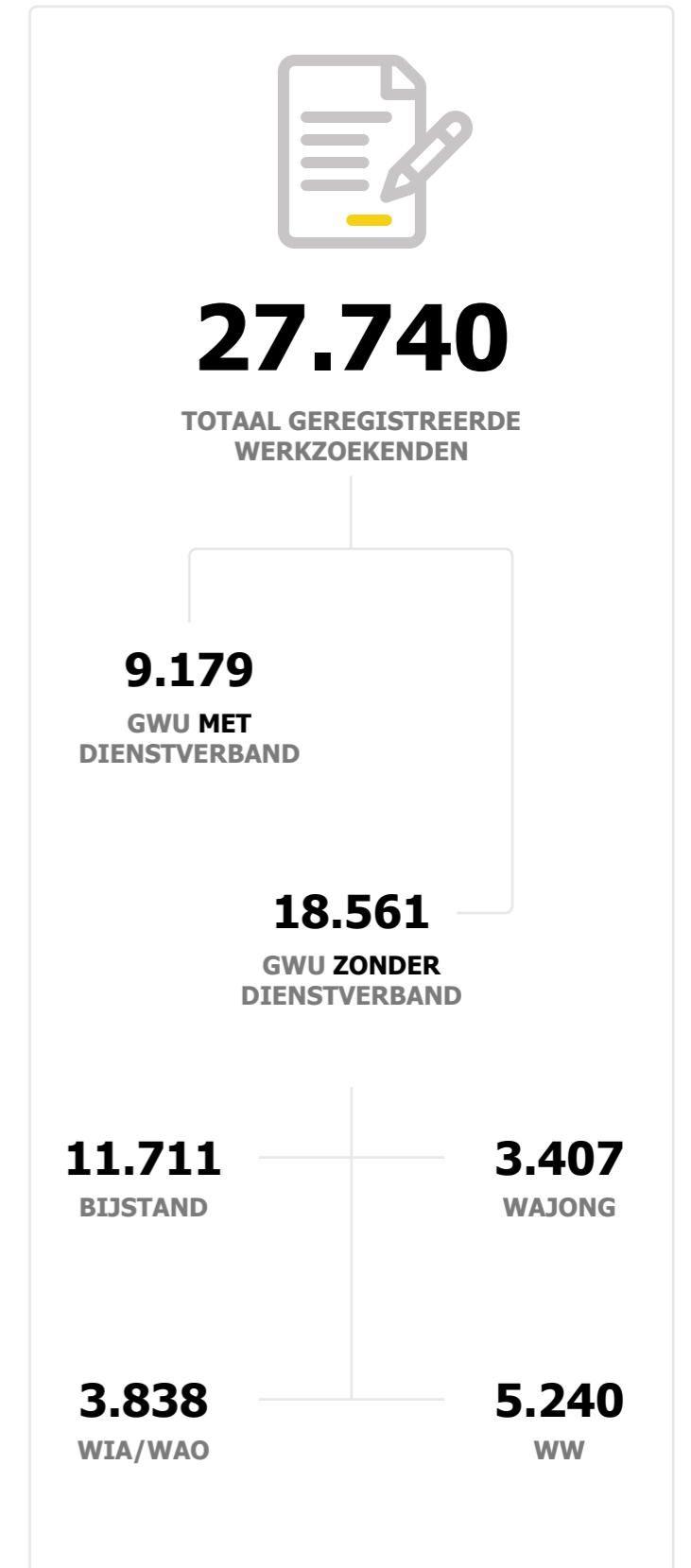
BANENAFSPRAAK

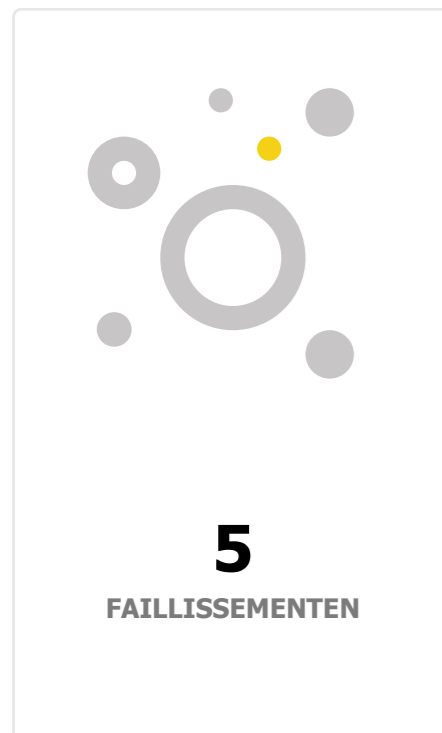
BESCHUT WERK

GEREGISTREERDE WERKZOEKENDEN

ECONOMIE

PROGNOSES CPB

ARBEIDSMARKTPROGNOSE NOORDOOST-BRABANT 2023-2030

Goede en actuele informatie is een absolute voorwaarde om effectief te kunnen reageren op bewegingen in de arbeidsmarkt. In deze infographic geven we daarom voor de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant inzicht in de vooruitzichten van de arbeidsmarkt en economie. Met behulp van ramingen geeft ArbeidsmarktInZicht een helder beeld van de huidige ontwikkelingen en die van de komende vijf jaar.

Voor meer toelichting over een indicator kunt u op het +-teken klikken. Dan verschijnt een pop-up met een uitgebreidere toelichting.

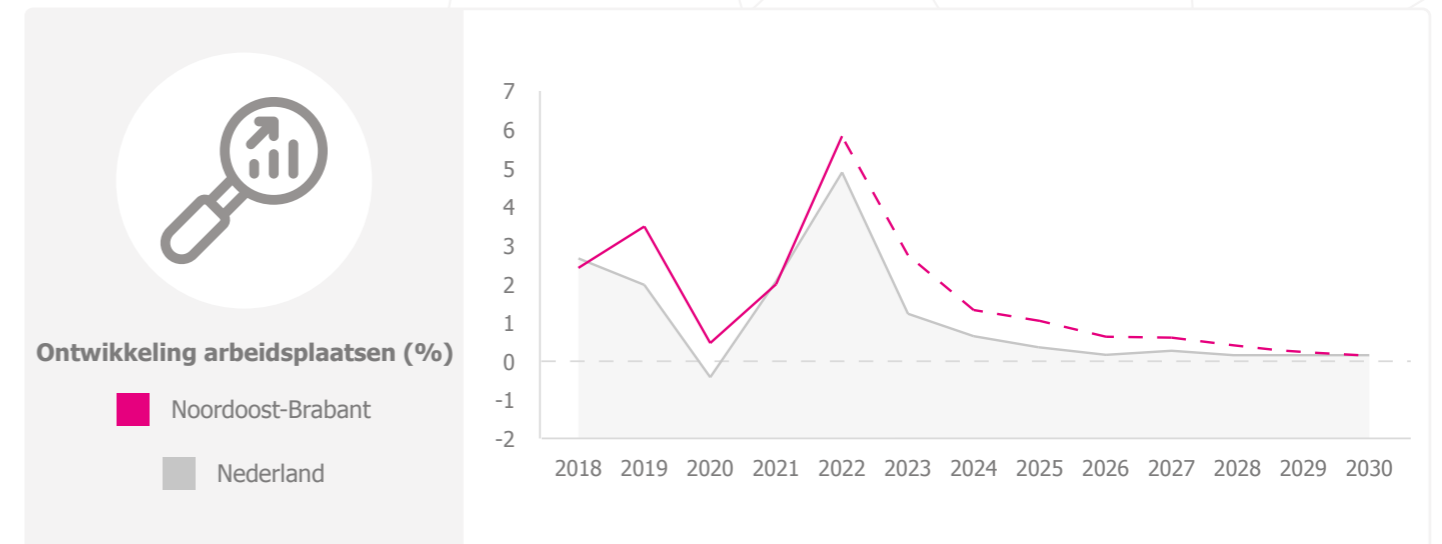
Prognoses over de arbeidsmarkt zijn altijd onderhevig aan economische ontwikkelingen en onzekerheden.

ECONOMISCHE GROEI

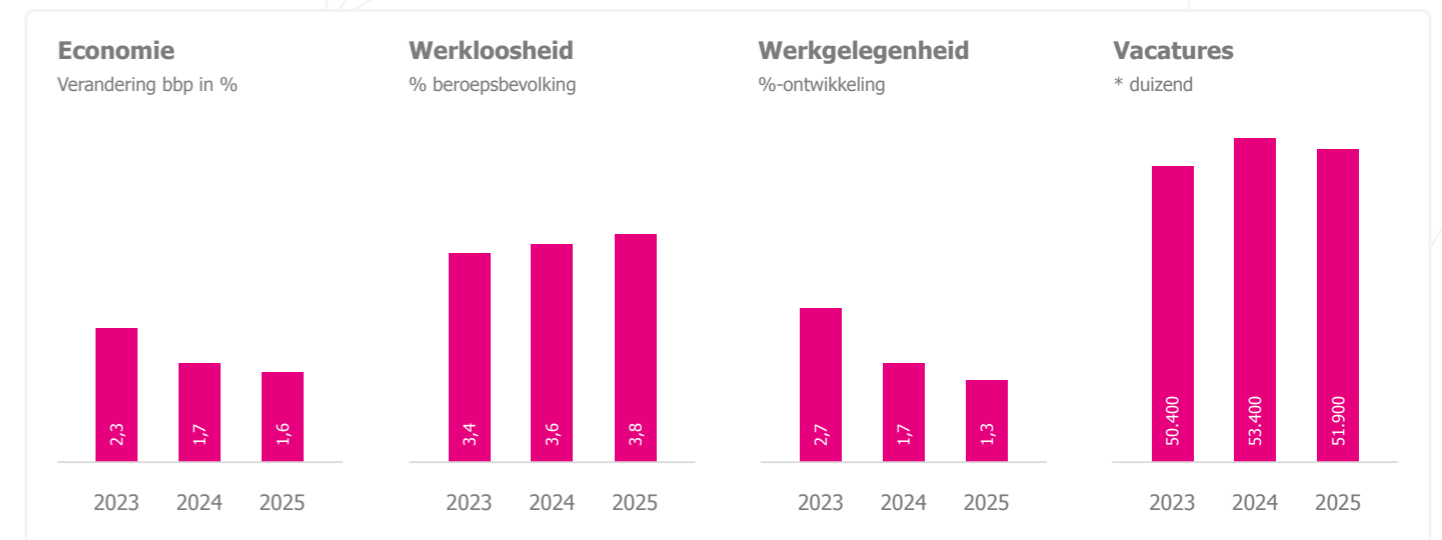
Na herstel na de coronacrisis, komt economie in een lager groeitempo

WERKGELEGENHEID

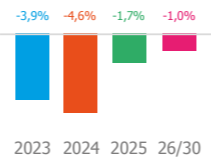
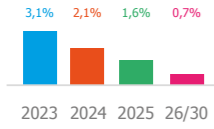

KERNCIJFERS 2023-2025

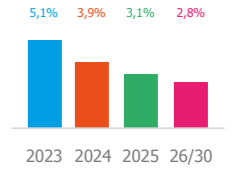
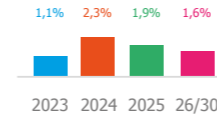
BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE NAAR SECTOR IN NOORDOOST-BRABANT

Landbouw en visserij

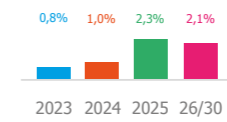
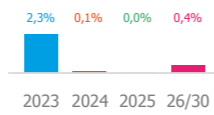
Bouwnijverheid

Financiële instellingen

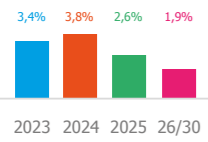

Zakelijke dienstverlening

Industrie

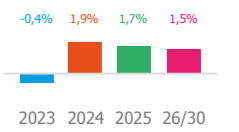

Openbaar bestuur

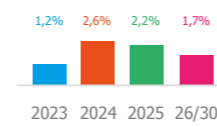
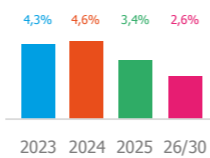

Handel, vervoer en opslag

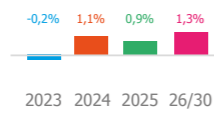
Onderwijs

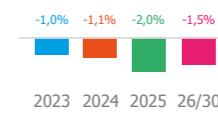
Informatie en communicatie

Gezondheids- en welzijnszorg

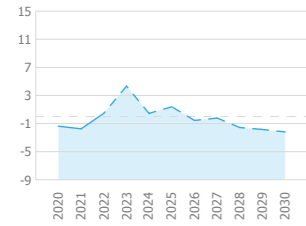
Horeca

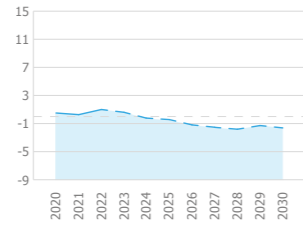
Cultuur en overige dienstverlening

WERKGELEGENHEID NAAR SECTOR

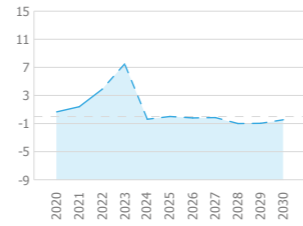
Landbouw en visserij
9.720 arbeidsplaatsen

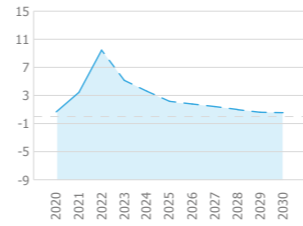
Industrie
50.040 arbeidsplaatsen

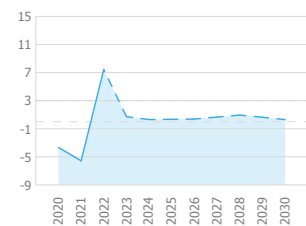
Bouwnijverheid
24.920 arbeidsplaatsen

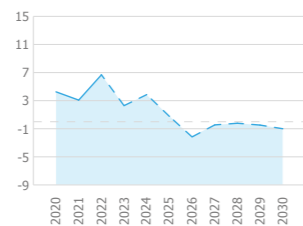
Handel, vervoer en opslag
84.660 arbeidsplaatsen

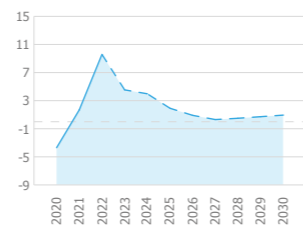
Horeca
14.990 arbeidsplaatsen

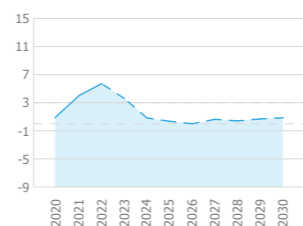
Informatie en communicatie
11.070 arbeidsplaatsen

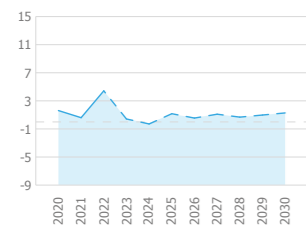
Financiële instellingen
7.550 arbeidsplaatsen

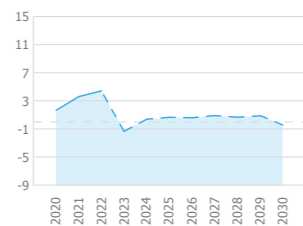
Zakelijke dienstverlening
41.720 arbeidsplaatsen

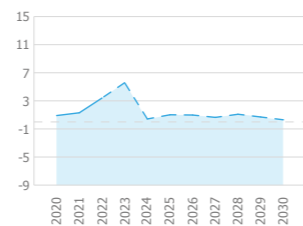
Openbaar bestuur
14.430 arbeidsplaatsen

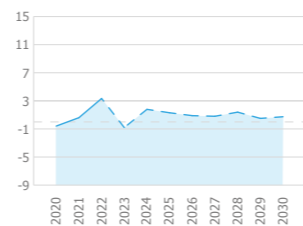
Onderwijs
19.480 arbeidsplaatsen

Gezondheids- en welzijnszorg
46.810 arbeidsplaatsen

Cultuur en ov. dienstverl.
12.990 arbeidsplaatsen

De arbeidsplaatsen hebben betrekking op 2021

ONTWIKKELING TUSSEN 2022 EN 2025 (%)

RELATIEF POSITIEVE ONTWIKKELING

1. Handel, vervoer en opslag
2. Financiële instellingen
3. Informatie en communicatie

RELATIEF NEGATIEVE ONTWIKKELING

1. Bouwnijverheid
2. Onderwijs
3. Openbaar bestuur

ONTWIKKELING TUSSEN 2025 EN 2030 (%)

RELATIEF POSITIEVE ONTWIKKELING

1. Handel, vervoer en opslag
2. Openbaar bestuur
3. Cultuur en overige dienstverlening

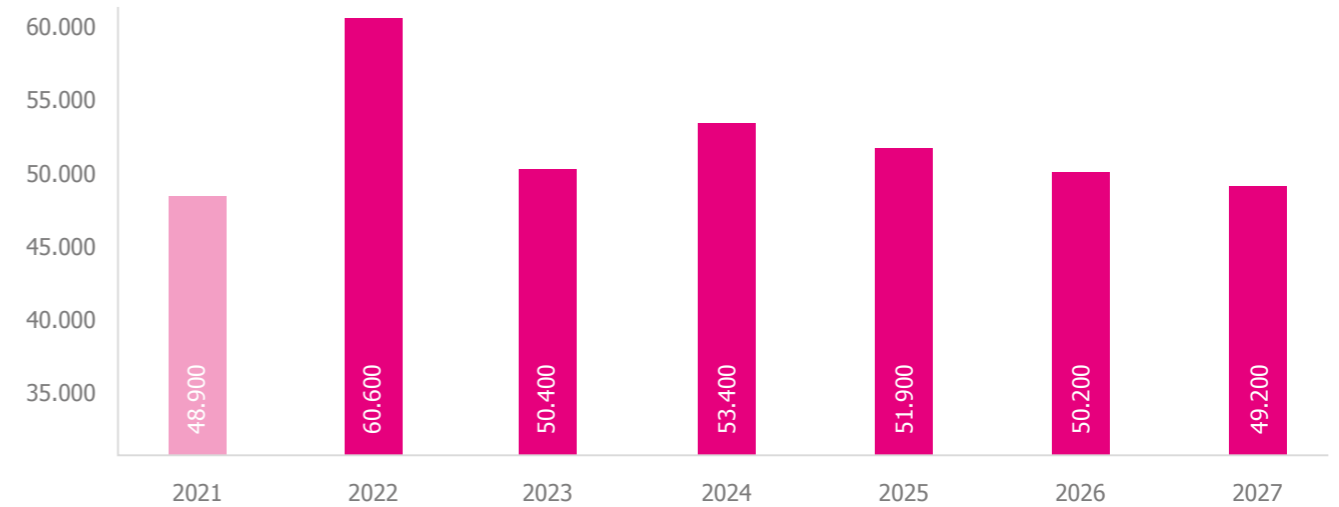
RELATIEF NEGATIEVE ONTWIKKELING

1. Industrie
2. Landbouw en visserij
3. Informatie en communicatie

VACATURES

Aantal ontstane (online) vacatures blijft op een hoog niveau

Ontstane vacatures (* duizend)

Gemiddelde aantallen per jaar

TOP 5 SECTOREN 2023-2024

1. Handel, vervoer en opslag
2. Gezondheids- en welzijnszorg
3. Zakelijke dienstverlening
4. Industrie
5. Informatie en communicatie

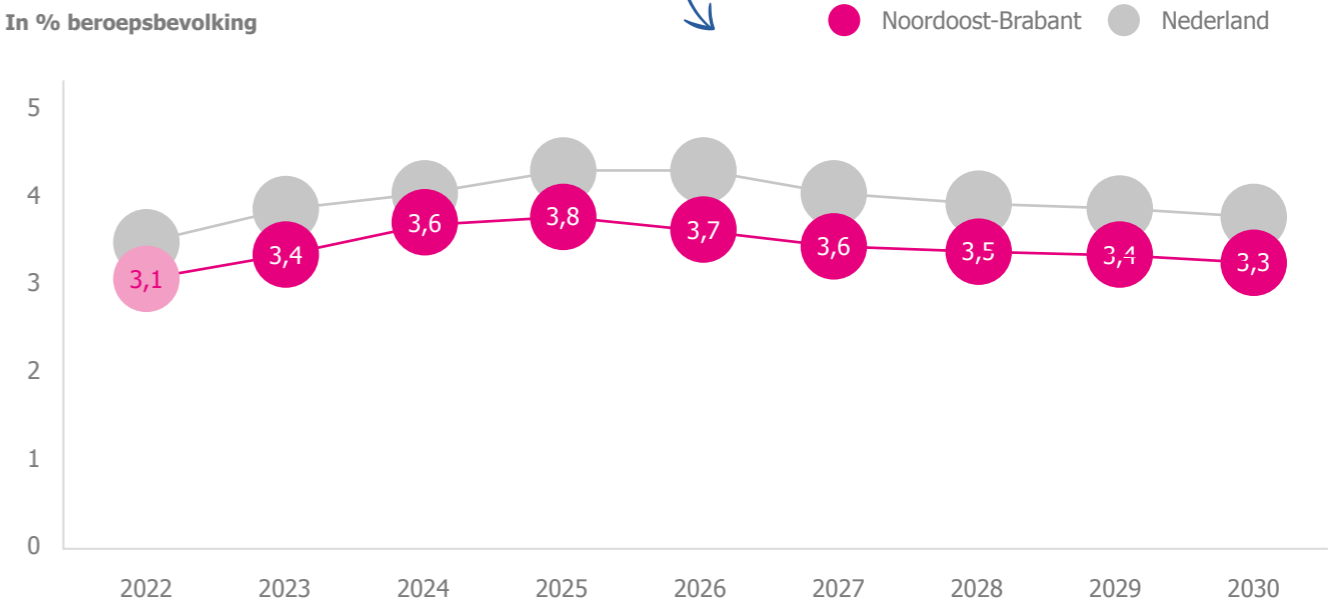
TOP 5 SECTOREN 2026-2027

1. Handel, vervoer en opslag
2. Gezondheids- en welzijnszorg
3. Zakelijke dienstverlening
4. Industrie
5. Informatie en communicatie

WERKLOOSHEID

Na een beperkte toename, neemt de werkloosheid na 2027 af door structurele krapte op de arbeidsmarkt

In % beroepsbevolking

ARBEIDSMARKTINZICHT KENNISBANK

Niet alleen de data en de duiding zijn te vinden op het platform ArbeidsmarktInZicht.nl. Er is ook een uitgebreide kennisbank. Daarin is belangrijke, actuele informatie bijeengebracht rond relevante arbeidsmarktgerelateerde thema's.

Dossier
LEVEN LANG LEREN

SKILLS GAP IN DE TECHNOLOGISCHE SECTOR

SEO

[Lees meer +](#)

Dossier
ENERGIETRANSITIE

INITIATIEVEN ONBENUT ARBEIDSPOTENTIEEL VOOR ENERGIETRANSITIE

Wise-Up

[Lees meer +](#)

Dossier
INCLUSIVITEIT

WELKE WERKGEVERS MAKEN GEBRUIK VAN OPEN HIRING?

UWV

[Lees meer +](#)

Dossier
ARBEIDSMARKTMIGRATIE

PROGNOSE: MEER INWONERS DOOR MIGRATIE

CBS

[Lees meer +](#)

Dossier
DIGITALISERING

DOOR TECHNOLOGISCHE VERANDERING BANEN ZOWEL WEG ALS ERBIJ

CPB

[Lees meer +](#)

Dossier
CIRCULAIRE ECONOMIE

KOPLOPERS VERDUURZAMING TREKKEN TRANSITIE NAAR NIEUWE ECONOMIE NOG NIET VLOT

Raboresearch

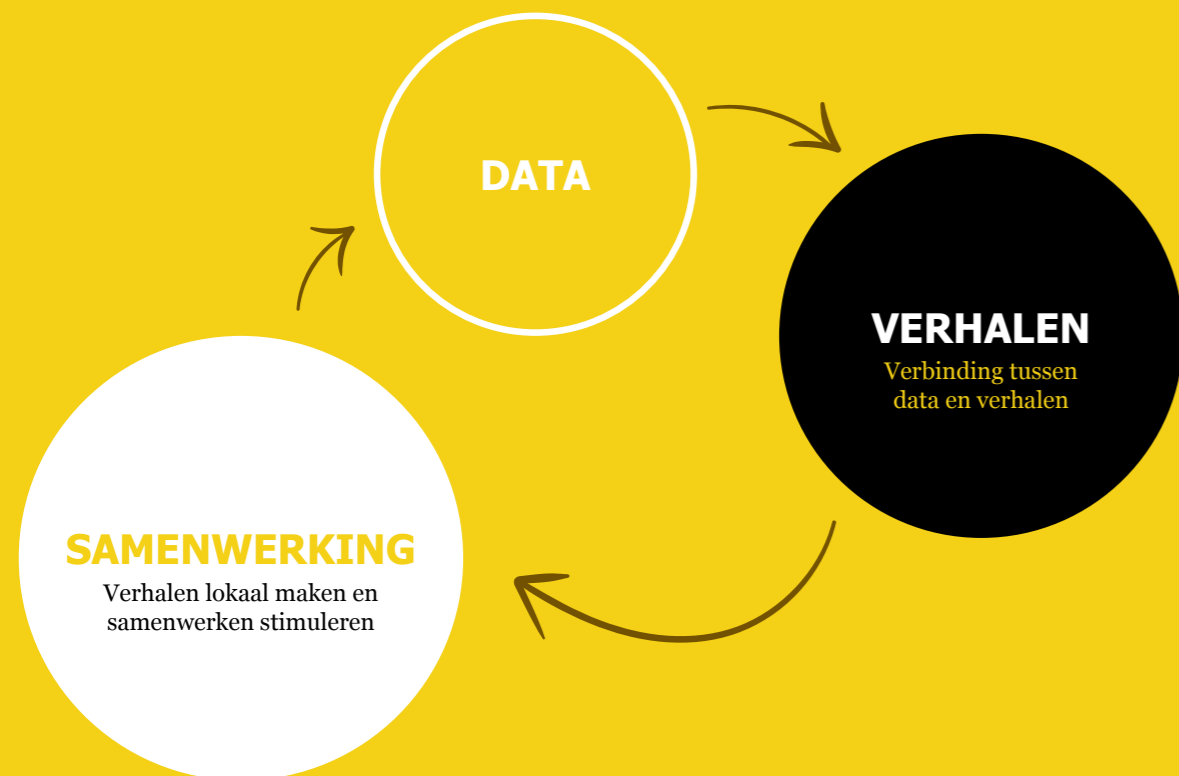
[Lees meer +](#)

DAAROM ARBEIDSMARKTINZICHT.

ArbeidsmarktInZicht geeft een boost aan datagedreven beleidsontwikkeling. Dat maakt AIZ sinds 2018 tot het toonaangevende online platform voor iedereen die invloed heeft op ontwikkelingen in de arbeidsmarkt. 8 provincies en 11 arbeidsmarktregio's maken al gebruik van de grensverleggende mogelijkheden. Zij dragen daarmee bij aan de voortdurende doorontwikkeling van het platform. Inmiddels is AIZ uitgegroeid tot een community waarin dialoog en uitwisseling plaatsvindt over de grote vraagstukken van economie, arbeidsmarkt en onderwijs.

Wij geloven in de kracht van verbinding en samenwerking. Wij verzamelen en bundelen data over economie, arbeidsmarkt, competenties en onderwijs en brengen ze met elkaar in verbinding. Dankzij de data en de duiding verbeteren, verdiepen en veranderen beleidsontwikkeling en resultaatgerichte acties. Community-vorming versterkt deze ontwikkeling. Dankzij door ons geïnitieerde uitwisseling en samenwerking rond gedeelde vraagstukken groeit het effect van datagedreven beleidsontwikkeling. Dat heeft zowel regionaal als lokaal en interregionaal een positieve impact.

Gebundelde data geven antwoorden,
gebundelde inzichten brengen oplossingen.

*Dankzij de data en
de duiding verbeteren,
verdiepen en veranderen
de beleidsontwikkeling en
resultaatgerichte acties.*

*Community-vorming
versterkt deze
ontwikkeling.*